

NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA RUSKÝCH A SOVĚTSKÝCH DIVADELNÍCH HER

Zpravodaj č. 2

15. listopadu 1974

Programová koncepce národní přehlídky

Ruská a sovětská dramatika sehrála významnou úlohu v českém a slovenském amatérském divadle. Podílela se na jeho společenském pokrokovém zaměření, odpovídala na politicky nejaktuálnější potřeby doby v zápase dělnické třídy s kapitalismem, stála při zrodu socialistického ochotnického divadla po roce 1948. Pokrokové síly v celé naší kultuře a také v amatérském divadle se hlásily k myšlenkám sovětského divadelnictví, které podávalo pravdivý obraz společnosti, ukazovalo dělnickou třídu jako progresivní sílu, v jejíž ruce je změna společenského řádu.

Internacionální spojení se Sovětským svazem otevřelo cestu k budování socialismu v naší vlasti. Sovětské divadlo podávalo obraz současnosti, nových vztahů mezi lidmi, obraz socialistických hodnot, svým obsahem přispívalo k výchově k socialistickému vlastnictví a proletářskému internacionalismu. Za třicet let budování našeho státu našlo pevné místo v repertoáru amatérského divadla, bylo vždy a bude neodmyslitelnou součástí práce zájmové umělecké činnosti.

Z iniciativy souboru Lidového divadla ve Svitavách, stranických a státních orgánů okresu a Východočeského kraje, vznikl Festival ruských a sovětských her ve

Svitavách. Festival se koná každoročně jako národní přehlídka amatérského divadla ČSR s přizváním slovenského souboru — vítěze soutěže O pohár Stanislavského, a zahraničního souboru.

Hlavními vyhlášovatelé jsou ministerstvo kultury ČSR, ČÚV SČSP, Východočeský KNV. Festival ruských a sovětských divadelních her je soutěžním festivalem, jeho vrcholnou cenou je Putovní pohár A. P. Čechova, věnovaný ČÚV SČSP, poprvé udělený roku 1973. Výběr souborů probíhá na základě výběru z jednotlivých krajů ČSR. Provádí se v rámci ostatních soutěží amatérského divadla bez ohledu na typ souboru. Každý kraj do 30. června příslušného roku konání festivalu, ohlásí Ústavu pro kulturně výchovnou činnost v Praze nejlepší inscenaci ruské nebo sovětské hry spolu s alternativním návrhem další inscenace.

Festival ruských a sovětských divadelních her hodnotí porota sestavená z odborníků profesionálního a amatérského divadla, která na závěr určí nejlepší inscenaci, která se stane držitelkou putovního poháru A. P. Čechova. Mimo to udělí další ceny souborům i jednotlivcům podle ideového a tvůrčího přínosu v uvádění ruské a sovětské dramatiky u nás.

Významní představitelé našeho společenského a kulturního života při zahájení Národní přehlídky RSDH ve Svitavách.

Svitavy jsou nejen městem přehlídek, ale i městem velké přestavby a budování. Doporučoval bych všem, aby si udělali čas na prohlídku našich nových moderních čtvrtí, kde by poznali velké úsilí svitavských občanů, kteří svou aktivitou přispívají ke zlepšení životního prostředí. Věřím, že v budoucnu získá naše okresní město dobrý zvuk v kraji i v republice právě tímto budovatelským úsilím, že se nám podaří vybudovat důstojný kulturní stánek, který splní dlouholeté očekávání nás všech.

Náš rozhovor

Ptali jsme se za vás, tentokrát s. Ant. Maňáka, místopředsedy MěstNV ve Svitavách.

Národní přehlídka ruských a sovětských divadelních her byla slavnostně zahájena. Jaké jsou vaše první dojmy?

Viděl jsem dvě představení, která je možno hodnotit kladně. Organizačně je přehlídka dobře připravena, všechno, zdá se, kape. Je škoda, že tisk, rozhlas i televize věnují této významné kulturně politické události malou pozornost. Doufáme ale, že se to do konce přehlídkylepší.

Čím se letošní přehlídka liší od dřívějších?

Domnívám se, že se zlepšil výběr her, jsou povětšinou zastoupeni už autoři současní, což přispívá i k větší účasti diváků. Našimi vzácnými hosty už byli s. J. Kohout, ředitel II. odboru ministerstva kultury ČSR, s. Hiřmanová z ÚV KSČ, s. B. Kačírek, tajemník ÚRO a poslanec Sněmovny národů, předseda VČ KNV s. Řehořek, místopředseda VČ KNV s. J. Pravda, předseda KOR s. Samek a další.

MěstNV převzal také velice rád patronát nad div. souborem Makyta Púchov. Jak se vám tento soubor líbil?

Púchovští zanechali ve všech divácích hluboký dojem. V souboru jsou výrazné herecké individuality. Jistě si všichni budeme dlouho pamatovat např. Tabun Tarkovskou. Věřím, že jsme naše slovenské přátele neviděli u nás naposled.

Co přejete dalším souborům, které se divákům ještě představí?

Aby se u nás cítily dobře, aby se jim na svitavských prknech pěkně hrálo. Páli bychom jim, aby měly neustále plný sál a aby hrály stejně dobře, jako Púchovští a soubor ze SSSR.

A otázka nakonec. Co byste chtěl našim hostům v našem okresním městě ukázat, kam byste je pozval?

Narodnyj teatr Jenisejskovo dvorca kultury Krasnojarskovo kraja SSSR přivezl našim divákům dramaturgii děl A. S. Makarenka pod názvem „Buď zdrav, člověče“ (Kolonisté). Představil se obecnstvu 8. listopadu, kdy byl zároveň zahájen Měsíc československo-sovětského přátelství. Hra nás zavedla do SSSR v letech dvacátých, kdy na území státu bylo velké množství bezprizorních dětí a mládeže, těžko zvládnutelných. Velký pedagog Makarenko si vzal za úkol z těchto neukázněných jedinců vychovat nové, socialisticky smýšlející občany. O tom, s jakými problémy se musel potýkat, ukázalo páteční představení.

Psát o představení, které mělo vysokou profesionální úroveň, není snadné. Chtěli bychom se alespoň s našimi čtenáři podělit o dojmy. Velice na nás zapůsobila scéna. Byly to vlastně tři podkopy různé veliké, které představováním tvořily vhodnou dekoraci k jednotlivým obrazům. Velkou inscenační úlohu zde hrálo osvětlení scény. Správně volená hudba a vynikající herecké výkony, to vše dohromady dokázalo udržet pozornost diváků, kteří zcela zaplnili sál Lidového divadla. Závěrečné děkování se změnilo v manifestaci družby a přátelství, diváci ani herci se dlouho nemohli rozejít.

Záběr z představení Zlatý kočár v provedení divadelního souboru Makyta Púchov.

Sovětský soubor doprovázeli s. N. Petrosjanová z ministerstva kultury SSSR o s. Kovalčuk, ředitel Krajského domu kultury v Jenisejsku.

Na shledanou, přátelé

V minulém čísle Zpravodaje jsme vás informovali o našich hostech — souboru Lidového divadla z Jenisejska — Krasnojarského kraje SSSR. V tomto čísle bychom se s vámi chtěli podělit o poznatky a dojmy, které jsme získali my, kteří jsme měli to štěstí být s našimi přáteli v neustálém styku.

Soubor přijel do Československa v neděli 3. listopadu a ještě tentýž den byl neoficiálně, ale velice přátelsky přijat zástupci řídicího výboru, stranických i státních orgánů v budově Lidového divadla ve Svitavách. Přijelo k nám 32 milých a sympatických mladých lidí, kteří kolem sebe okamžitě vytvořili přátelskou atmosféru. Večer se potom našim hostům představil loutkový soubor Malého divadla zmodernizovanou pohádkou Ostrov splněných přání. Členové souboru z Jenisejska velice ocenili práci loutkářů a po představení se rozproutila živá beseda.

V pondělí jsme hostům ukázali jedno z měst našeho okresu — Poličku. Stručně jsme je seznámili s jeho historií, viděli expozice v městském muzeu, Památník B. Martinů a po 200 schodech se vyšplhali i do věže, v níž se narodil. Zhlédli jsme také film Otvírání studánek. Večer se v Kavárně mladých v Lidovém divadle sovětské přátelé setkali s mladými členy svitavského divadelního souboru, hudební skupinou Fialový expres, nechyběly ani členky recitačního studia. Po krátkém programu jsme se poprvé seznámili s ukázkami umění našich přátel. Viděli jsme část Shakespearova Hamleta, estrádní a pěvecké vystoupení. Večer se vyznačoval přátelskou atmosférou, počáteční rozpaky brzy zmizely a oba tlumočníci byli bez práce.

Oficiálního přivítání na ONV se v úterý dopoledne zúčastnili nejvyšší straničtí i státní představitelé okresu i města. Soubor přišli pozdravit i všichni zástupci patronátních závodů a svitavští pionýři. Odpoledne jsme věnovali prohlídku Litomyšle a večer se uskutečnila beseda s představiteli stranického a veřejného života ve městě. Ve středu byla na programu prohlídka Muzea loutkářských kultur v Chrudimi, kde členy souboru přijal i předseda MěstNV.

V Hradci Králové byla oficiální delegace souboru přijata na Vč KNV s. Janem Pravdou, který hosty seznámil s životem v našem kraji a potom se rozproutila živá diskuse. Sovětské přátelé se ptali na systém školství, zajímala je kultura, zdravotnictví, chtěli vidět, jak naši občané bydlí. Večer po návratu do Svitav nás pozvali na oslavu, kterou uspořádali k 57. výročí VŘSR.

Čtvrtek prožil soubor v sousedním okrese Ústí nad Orlicí, kde hráli první představení. Byli velice srdečně přijati nejen představiteli politického a veřejného života, ale i obecnstvem, které se už velmi na jejich vystoupení těšilo. Páteční dopoledne bylo věnováno prohlídce textilního závodu Vigona 03 a besedě s pracujícími. Odpoledne se už soubor připravoval na vystoupení na II. národní přehlídce.

Sobota byla dnem odpočinku, pouze pro vedoucí zájezdu, soudruha I. S. Beljajeva, tajemníka OV KSSS, s. N. Petrosjanovou, zást. ministerstva kultury SSSR, ředitele Krajského domu kultury s. V. Kovalčuka a režiséra souboru nikoliv, ti se zúčastnili semináře na téma Kulturní výchova v SSSR. Večer všichni společně zhlédli Leonovův Zlatý kočár v provedení div. souboru z Chocně.

Neděle potom byla dnem smutným, protože jsme se museli s našimi mladými přáteli rozloučit. Byla však navázána nová přátelství, vyměnili jsme si adresy, věříme, že jsme se neviděli naposled a dlouho budeme na příjemně prožitý týden vzpomínat. Naším přáním je, aby na každou přehlídku přijel takový sympatický, skromný, ukázněný kolektiv ze Sovětského svazu, který navíc má vysokou profesionální úroveň.

Z představení Púchovských.

Seminář

V rámci II. národní přehlídky se konal rovněž krajský seminář na téma „Kulturně výchovná činnost v Sovětském svazu“. Referáty zde přednesly s. dr. Charvátová, lektorka ÚV SČSP a s. N. Petrosjanová z ministerstva kultury SSSR. Přítomní obě referující vyslechli s velkou pozorností. Protože se semináře zúčastnil i režisér sovětského souboru, rozproudila se živá diskuse o problémech sovětského i našeho amatérského divadelnictví.

Naše ochotníky například zajímalo, jak soubor z Jenisejska přistupuje k nácvičce nové hry, kolik her má na repertoáru, jaké je věkové složení souboru atd. Dověděli jsme se, že nacvičují obdobným způsobem jako naši

ochotníci. Nyní hrají 10 titulů, z nichž divácky nejúspěšnější je Shakespearův Hamlet. Soubor se skládá ze tří věkových skupin, z nichž ta dětská se teprve k hraní připravuje.

Část členů sovětského souboru v Kavárně mladých v JKP Svitavy.

Co jsme už viděli

Púchovský divadelní soubor přijel do Svitav s inscenací Leonova Zlatého kočáru. Představení bylo diváky, kteří zcela zaplnili sál Lidového divadla, velice dobře přijato. Členové souboru přistupovali k nácvičce velice odpovědně. Jak se přiznali při oficiálním přijetí, jeli na II. národní přehlídku rádi, ale s trémou, protože už byli informováni o úrovni předchozích ročníků. Jejich přáním bylo uspět. Tento záměr se jim plně vydařil, což také vyjádřila porota v hodnocení. Zvláště zaujala realisticky řešená scéna, kladně lze hodnotit i vhodně volenou hudbu a přesvědčivé herecké výkony.

Púchovští svým představením důstojně národní přehlídku zahájili. Členové souboru také pochopili starosti řídícího výboru a velice ochotně „zaskočili“ za nepřítomný soubor z Prahy a svůj „Zlatý kočár“ sehráli ještě v sobotu 2. listopadu. Patří jim za to dík nejen vděčných diváků, ale i všech pořadatelů a organizátorů.

Shodou okolností jsme měli možnost vidět tutéž hru i v sobotu 9. listopadu, tentokrát v provedení divadelního souboru z Chocně. Tuto inscenaci hodnotila odborná porota, která vyzvedla dobrý dramatický výběr. Domníváme se, že nikdy není na škodu vidět jednu divadelní hru ve dvojím nastudování, protože se nabízí možnost srovnání.

Púchovští u Památníku osvobození ve Svitavách.

Zpravodaj č. 2. Vydává Řídící výbor festivalu. Text Zpravodaje připravili L. Kružíková a ing. L. Vrabec. Odpovědný redaktor: L. Kružíková. Náklad 1.200 ks. Svitavy 15. listopadu 1974. Vytiskly: VČT Pardubice. Pov. č. 1490 kult/74